

22/01/2020, 1:26 PM

✓ **Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ: «Το μεγαλύτερό μου όνειρο είναι να μην απελτίζομαι» // Συνέντευξη στον Γιώργο Δουατζή**

“

(Μάιος 2009)

Η σειρά παλαιότερων συνεντεύξεων του Γιώργου Δουατζή με ανθρώπους των Γραμμάτων και των Τεχνών, τις οποίες δημοσιεύει το Fractal, έχουν στόχο την καταγραφή της ζωής και των απόψεων προσωπικτήτων που σημάδεψαν με το έργο τους το σύγχρονο πολιτιστικό γίγνεσθαι. Η επαναδημοσίευσή τους σε ηλεκτρονική μορφή κάνει ευκολότερη την πρόσβαση σε ένα ενδιαφέρον υλικό με διαχρονική αξία.

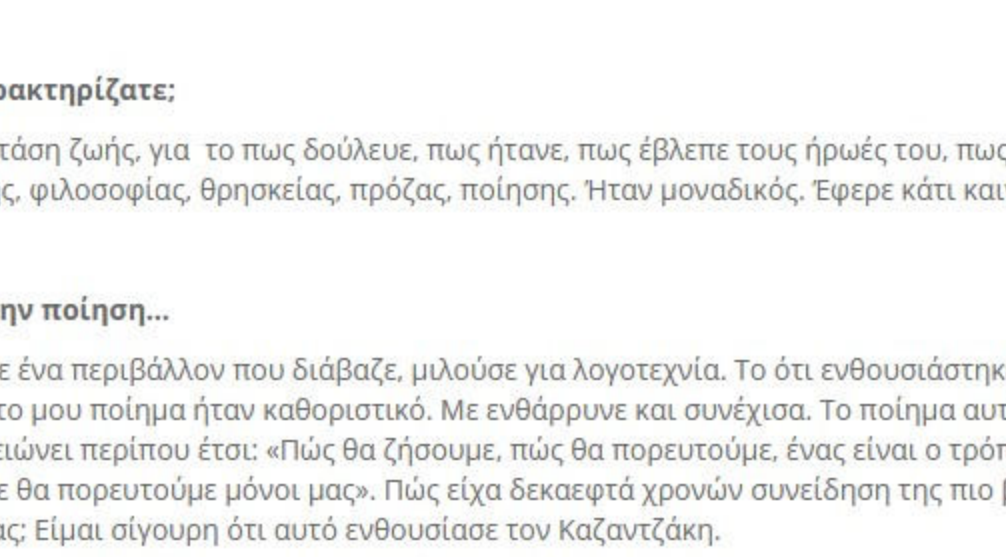
“

«Δεν ξέρω τι θα πει ματαιοδοξία. Δεν θυμάμαι ποτέ να έγγραφα κάτι για να τιμηθώ. Κι έπειτα, ήμουν ταχυετή με επιτυχίες από την πρώτη εμφάνισή στα δεκαεφτά μου χρόνια. Οπότε δεν υπήρχε λιβάδι για να να φτυρώσει η ματαιοδοξία. Όμως τώρα τελευταία με ενοχλεί αφόρητα η φιλοδοξία, η λύσσα για προβολή των νέων. Εγώ ήξερα ότι όταν γράφεις ποίηση δεν περιμένεις τίποτα».

Κατερίνα Αγγελάκη – Ρούκ. Μιλώντας μαζί της ξεχνάς τα εβδομήντα χρόνια της. Η φρεσκάδα λόγου και σκέψης σε ξαφνιάζει. Στην κουβέντα μας αναπολεί, αστειεύεται και αποκαλύπτει μια σπάνια οξυδέρκεια. Από δεκαεπτά ετών γράφει, διαβάζει, μεταφράζει, δημοσιεύει. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1939. Σπούδασε Λογοτεχνία στην Αθήνα, τη Γαλλία και την Ελβετία και είναι διπλωματούχος της Σχολής Μεταφραστών και Διερμηνέων (αγγλικά, γαλλικά, ρωσικά). Έχει εκδώσει είκοσι ποιητικές συλλογές και έχει μεταφράσει πολλά ποιητικά και θεατρικά έργα εξεχόντων συγγραφέων και ποιητών, όπως Μαγιακόφσκι, Πούσκιν και άλλων. Ποιήματα, άρθρα, δοκίμιά της έχουν δημοσιευτεί σε πολλά περιοδικά και εφημερίδες στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η Κατερίνα Αγγελάκη – Ρούκ έχει τιμηθεί με το Α Βραβείο Ποίησης της πόλης της Γενεύης (1962), με το Β Κρατικό Βραβείο Ποίησης (1985), με το βραβείο Κώστα και Ελένης Ουράνη της Ακαδημίας Αθηνών (2000) και με το Αριστείο Υπουργείου Πολιτισμού της Μακεδονικής Εταιρείας Κιλκίς (2008).

Έργα της έχουν μεταφραστεί σε περισσότερες από δέκα γλώσσες. Έχει δώσει διαλέξεις και έχει απαγγείλει ποιήματά της σε Πανεπιστήμια της Αμερικής και του Καναδά (Harvard, Cornell, Dartmouth, N.Y. State, Princeton, Columbia κ.α.)

Τι είναι η ποίηση:

Η ζωή μου είναι. Άλλοι έχουν τη θρησκεία, άλλοι τα παιδιά τους, εγώ την ποίηση.

Γιατί σπουδές λογοτεχνίας:

Δεν θυμάμαι ποτέ στη ζωή μου να μην έγγραφα. Είχα την τύχη να έχω πολύ μορφωμένους γονείς και νονό του Καζαντζάκη. με του οποίου την ενθάρρυνση δημοσίευσα το πρώτο μου ποίημα στο περιοδικό «Καινοτομία» σε ηλικία δεκαεπτά ετών. Το θυμάμαι για τη μεγάλη χαρά που μου έδωσε η δημοσίευση, αλλά και διότι δεν το πήρα πάνω μου... Μου έλεγαν «τι έγραφε για σένα ο Καζαντζάκης!» Κι εγώ απαντούσα «υπερβολές του Καζαντζάκη».

Πώς θα τον χαρακτηρίζατε:

Μοναδικό. Ως στάση ζωής, για το πως δούλευε, πως ήτανε, πως έβλεπε τους ήρωές του, πως έκανε συνδυασμό ζωής, φιλοσοφίας, θρησκείας, πρόζας, ποίησης. Ήταν μοναδικός. Εφερε κάτι καινούργιο.

Καταλήξατε στην ποίηση...

Τόσο με το πρώτο μου ποίημα ήταν καθοριστικό. Με ενθάρρυνε και συνέχισα. Το ποίημα αυτό λέγεται «Μοναξιά». Τελειώνει περίπου έτσι: «Πώς θα ζήσουμε, πώς θα πορευτούμε, ένας είναι ο τρόπος, μία είναι η ζωή, αν ζήσουμε θα πορευτούμε μόνοι μας». Πώς είχα δεκαεπτά χρονών συνείδηση της πιο βαθιάς πραγματικότητας; Είμαι σίγουρη ότι αυτό ενθουσίασε τον Καζαντζάκη.

Έχετε συνείδηση τι συμβαίνει την ώρα της γραφής:

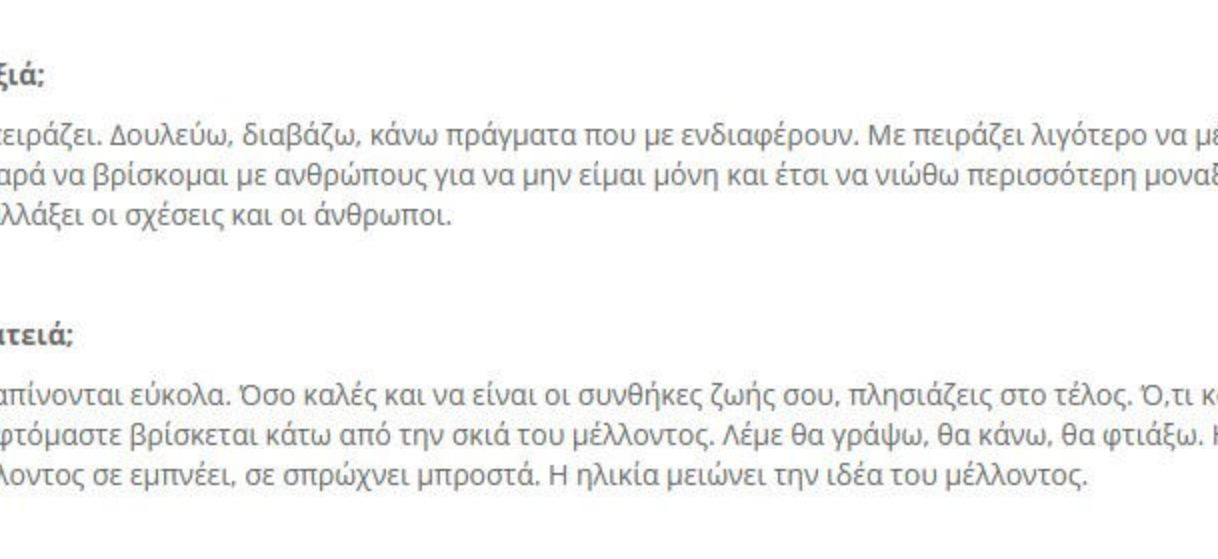
Όχι. Έχω μια αόριστη θεματική κατάσταση μες το μυαλό μου, πάνω το μολύβι και ξαφνικά η μία λέξη βγάζει μία άλλη λέξη και η επόμενη βγάζει άλλη με ένα άλλο νόημα και στο τέλος βγαίνει το ποίημα. Είναι μια έκπληξη αυτό που βγαίνει. Έτσι γράφω. Δεν μπορώ να κάνω τίποτα βεβαιωμένο ούτε στη ζωή μου, ούτε στην ποίηση. Όταν είμαι σε αυτή την περιεργή φάση είναι σαν να μπαίνω σε ένα δωμάτιο. Μόλις μπω, αν βήσετε αυτό με εμπνέει και γράφω. Εάν δεν είμαι σε αυτό το δωμάτιο δεν πάνω το μολύβι...

Απολογισμός ζωής:

Ήμουν πάρα πολύ τυχερή. Παρότι πλήρωσα το τίμημα της ζωής με το που μπήκα, με εισιτήριο την αρρώστια μου. Το ότι έζησα ήταν σκέτο θαύμα. Έκανα εγχείρηση στο πόδι όταν ήμουν επτάμισι ετών και διασωθήκα. Είχα σταφυλόκοκκο και έξι μήνες μετά εμφανίστηκε η πνευμονία που θα με θέραιπε. Για έξι μήνες... Έζησα με μια αναπηρία, η οποία όμως δεν με εμπόδιζε να χορέψω, να κολυμπήσω, να χαρώ τη ζωή.

Ευχαριστημένη λοιπόν:

Βεβαίως. Αισθάνομαι ότι ήμουν απίθανα τυχερή. Είχα τελειους γονείς και έναν υπέροχο σύντροφο. Τον Βρετανό Ρόντνεϋ Ρουκ. Σοφός άνθρωπος, με σπουδές κλασικής φιλολογίας και βιβλιοθηκονομίας. Σαράντα τρία χρόνια παντρεμένοι. Γνωριστήκαμε είκοσι τεσσάρων ετών και τρεις μήνες μετά παντρευτήκαμε.

Γράφατε κάποτε: "Αλλά ο έρωτας είναι / η πιο σκληρή απελπισία / δεν περιέχει το τέλος του / σαν όλα τα παρήγορα πράγματα / της φύσης...". Γιατί δεν περιέχει το τέλος του ο έρωτας;

Όταν είσαι μέσα σε αυτόν, δεν μπορείς να φανταστείς ότι θα τελειώσει και όταν έχει τελειώσει δεν είσαι μέσα, δεν σε αφορά.

Τι είναι ο έρωτας:

Το παν. Και τώρα που είμαι εβδομήντα ετών και ευτυχώς καλά, ένα από τα δύσκολα πράγματα της ηλικίας είναι αυτό. Ότι ζω χρόνια τώρα χωρίς τον έρωτα. Δεν καταλαβαίνω πως αναπνέω, πως δουλεύω χωρίς αυτόν.

Ο σημερινός κόσμος:

Η εικόνα του με τρομάζει. Βρίσκω τα νέα της κάθε μέρας πολύ τρομακτικά. Όσο ζω βέβαια ελπίζω. Αλλά είναι εφιαλτικό να είσαι νέος, να σπουδάζεις, να παιδεύεσαι, να μην αρνείσαι να εργαστείς και να μένεις άνεργος.

Η μεγαλύτερη χαρά:

Ίσως στο γάμο μου.

Μεγαλύτερη λύπη:

Η απώλεια του συντρόφου μου. Δυστυχώς ή ευτυχώς δεν είχαμε παιδιά. Είμαστε κολλημένοι οι δύο μας. Είχαμε δυσκολίες, αλλά ήταν τέτοια η ανθρωπιά του και η κατανόηση του ενός στον άλλο, που είμαστε πραγματικοί σύντροφοι. Τεράστια απώλεια...

Η μοναξιά:

Δεν με πιάει. Δουλεύω, διαβάζω, κάνω πράγματα που με ενδιαφέρουν. Με πειράζει λιγότερο να μένω μόνη σπίτι, παρά να βρίσκομαι με ανθρώπους για να μην είμαι μόνη και έτσι να νιώθω περισσότερη μοναξιά. Έχουν αλλάξει οι σχέσεις και οι άνθρωποι.

Τα γηρατειά:

Δεν καταπίνονται εύκολα. Όσο καλές και να είναι οι συνθήκες ζωής σου, πλησιάζεις στο τέλος. Ό,τι κάνουμε, ό,τι σκεφτόμαστε βρίσκεται κάτω από την σκιά του μέλλοντος. Λέμε θα γράψω, θα κάνω, θα φτιάξω. Η ιδέα του μέλλοντος σε εμπνέει, σε σπρώχνει μπροστά. Η ηλικία μειώνει την ιδέα του μέλλοντος.

Η ζωή σας ως μυθιστόρημα:

Αν γράφω την αυτοβιογραφία μου βασισμένη στα ημερολόγιά μου, θα είναι σαν μυθιστόρημα. Νομίζω ότι θα ήταν ενδιαφέρον διότι έχω ζήσει μια ενδιαφέρουσα εποχή λογοτεχνικά και προσωπικά.

Ο θάνατος:

Όπως, είτε κάποιος μεγάλος «δύο πράγματα δεν μπορείς να κοιτάξεις, κατάματα. Τον ήλιο και το θάνατο».

Μεγαλύτερο όνειρο:

Να μην απελτίζομαι.

Μεγαλύτερος φόβος:

Να απελτίζομαι. Και... φοβάμαι που ο φόβος έχει μπει στη ζωή μου. Ίσως η φύση να αναλαμβάνει να σε προστατέψει έτσι. Σου στέλνει το φόβο για να προσέχεις μην πάθεις κάτι. Μη ξεχαχάτε και ότι ζω μόνη μου.

Σας απωθεί:

Η ψευτιά, η ραδιουργία

Σας θέλγει:

Η καλοσύνη, το χιούμορ και η εξυτινάδα.

Στον άνδρα:

Το βλέμμα. Το οποίο πρέπει να αποκαλύπτει ευφύια.

Η έννοια θηλικό τι σας λέει:

Δεν θυμάμαι ποτέ να μη μου έλεγε κάτι (γέλιο). Για μένα ο ορισμός της γυναικείας ήταν ο τρόπος που βίωνα τον έρωτα.

Ο άντρας:

Ο άντρας έχει περισσότερη εγκόσμια, γήινη πείρα από εμάς.

Οι σημερινές γυναίκες:

Δυστυχώς πολλές δεν σέβονται τα δικαιώματά τους, αλλά πώς θα βρουν κάποιον πλούσιο να λύσουν το πρόβλημά τους. Το φοβερό είναι ότι θεωρούν φυσικό ως εξαρτημένες να υποδουλώνονται, αντί να μορφωθούν, να δουλέψουν, για να είναι αυτοδύναμες.

Ο χρόνος είναι...

Το μόνο πράγμα στο οποίο είμαι ταγκούνα. Δεν θέλω όσο μεγαλώνω να τρώνε το χρόνο μου που είναι πολύτιμος.

Πλούτος είναι...

Να αισθάνεσαι ότι έχεις ζωή μέσα σου και ότι θέλεις να τη μεταδώσεις.

Να δίνεις λέτε...

Μα, δόσιμο και δημιουργία είναι ταυτόσημες έννοιες.

Έχει λόγο ύπαρξης ο ποιητής σήμερα:

Όσο υπάρχουν άνθρωποι που γράφουν ποίηση, να. Αν η εποχή κρίνει ότι δεν χρειάζονται οι ποιητές, θα μας το πει εκείνη.

Γιατί εκδίδετε βιβλία:

Από φυσικότητα. Είσαι έγκυος, στους εννέα μήνες γεννάς. Έτσι είναι και το βιβλίο.

Όταν βγαίνει ένα βιβλίο σας:

Χαρά. Σαν να κάνω παιδί.

Η ποίηση μεταφράζεται:

Αυτό ήταν το πρόβλημα της ζωής μου. Ο Ρόμπερτ Φροστ είχε πει ότι «η ποίηση είναι αυτό που χάνεται στη μετάφραση». Έχω δώσει τη ζωή μου στη μετάφραση, δούλευα με μεγάλο πάθος. Είχα απαισιοδοξία ώσπου ανακάλυψα τον Χέλντελντ και αυτό ήταν τεράστια ένεση ελπίδας. Γραμμάκι δεν ξέρω. Και ο καθένας έναν ποιητή που έχει γράψει σε ανώτερη την οποία δεν μιλάω και τον γνώρισα από μετάφραση. Άρα οι μεταφράσεις μου δεν είναι επί ματαίω.

Η ποίηση φέρει αξίες ζωής:

Ο ποιητής πρέπει να έχει αξίες ζωής. Αν δεν έχει θα βγει κακό το ποίημα.

Ποιητές που σας σημάδεψαν:

Ο Σεφέρης. Λατρεία μου ο Καβάφης. Νομίζω ότι θαυμάζω στον Καβάφη, τον τρόπο που συνδύασε ποίηση και φιλοσοφία.

Ο ποιητής είναι...

Ένα ζώον με στεφάνι (γέλιο).

Η υστεροφημία:

Γράφουμε με την ελπίδα ότι έστω και ένα τέταρτο της ώρας αφού πεθάνουμε κάτι θα έχει μείνει. Λίγο είναι αυτό. Στο μηχανισμό της γραφής υπάρχει αυτό, ότι ίσως κάτι από ό,τι κάνω μπορεί να μείνει.

* **Βιογραφικό:** http://www.biblionet.gr/author/703/Αγγελάκη_Ρουκ_Κατερίνα_1939

* Ο **Γιώργος Δουατζής** (www.douatzis.gr) γεννήθηκε στην Αθήνα, σπούδασε κοινωνιολογία-οικονομία. Βιογραφητέ ως δημοσιογράφος, ασχολείται κυρίως με την Ποίηση. Έχει εκδώσει είκοσι τέσσερα βιβλία και μετείχε σε τέσσερα συλλογικά. Έργα του έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, ρωσικά, γαλλικά, γερμανικά, ισπανικά, τσεχικά.

Μοιραστείτε το άρθρο: [f](#) [t](#) [s+](#)